

P9_TA(2023)0409

Dzieci przede wszystkim – umocnienie gwarancji dla dzieci dwa lata po jej przyjęciu

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 21 listopada 2023 r. „Dzieci przede wszystkim – umocnienie gwarancji dla dzieci dwa lata po jej przyjęciu” (2023/2811(RSP))

(C/2024/4212)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka przyjętą w Nowym Jorku 20 listopada 1989 r.,
- uwzględniając zalecenie Komisji 2013/112/UE z 20 lutego 2013 r. pt. „Inwestowanie w dzieci: przerwanie cyklu marginalizacji” ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 24 listopada 2015 r. w sprawie zmniejszenia nierówności ze szczególnym uwzględnieniem ubóstwa dzieci ⁽²⁾, w której wezwano Komisję i państwa członkowskie do wprowadzenia gwarancji dla dzieci, ze zwróceniem szczególnej uwagi na dzieci żyjące w ubóstwie i ich dostęp do usług,
- uwzględniając Europejski filar praw socjalnych, w szczególności jego zasady 1, 3, 11, 16 i 19,
- uwzględniając zalecenie Rady z 22 maja 2019 r. w sprawie wysokiej jakości systemów wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem ⁽³⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 24 marca 2021 r. pt. „Strategia UE na rzecz praw dziecka” (COM(2021)0142),
- uwzględniając swoją rezolucję z 29 kwietnia 2021 r. w sprawie europejskiej gwarancji dla dzieci ⁽⁴⁾,
- uwzględniając zalecenie Rady (UE) 2021/1004 z 14 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia europejskiej gwarancji dla dzieci ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 21 listopada 2023 r. w sprawie ograniczenia nierówności i wspierania włączenia społecznego w czasach kryzysu z myślą o dzieciach i ich rodzinach ⁽⁶⁾,
- uwzględniając Szczyt Społeczny w Porto i cel społeczny, zgodnie z którym do 2030 r. liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym ma zmniejszyć się o co najmniej 15 mln, w tym o co najmniej 5 mln dzieci,
- uwzględniając oświadczenie Komisji z 19 listopada 2021 r. w sprawie Światowego Dnia Dziecka upamiętniające przyjęcie Deklaracji praw dziecka przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1959 r.,
- uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,

⁽¹⁾ Dz.U. L 59 z 2.3.2013, s. 5.

⁽²⁾ Dz.U. C 366 z 27.10.2017, s. 19.

⁽³⁾ Dz.U. C 189 z 5.6.2019, s. 4.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 506 z 15.12.2021, s. 94.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 223 z 22.6.2021, s. 14.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0408.

- A. mając na uwadze, że w wyniku pandemii COVID-19 sytuacja społeczno-gospodarcza dzieci i ich rodzin w Europie pogorszyła się pod względem zdrowia i długoterminowego wpływu społecznego na dobrostan dzieci, co doprowadziło do zwiększenia nierówności i wykluczenia społecznego oraz zaostrzenia istniejących wyzwań, zwłaszcza dla dzieci i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji; mając na uwadze, że w wyniku środków izolacji wprowadzonych w celu kontroli sytuacji nadzwyczajnej, zakłóceń w codziennym życiu i kontaktów społecznych, zamykania szkół, ograniczonej zdolności systemów do zapewnienia zabezpieczeń przed przemocą domową, nadużyciami i zaniedbaniem, przerwania podstawowych usług społecznych, braku dostępu do edukacji online ze względu na brak niezbędnego sprzętu, dostępu do internetu, a nawet elektryczności, pandemia COVID-19 przyczyniła się do występowania problemów ze zdrowiem psychicznym, luk edukacyjnych i wzrostu odsetka osób przedwcześnie kończących naukę oraz do nasilenia przemocy i nadużyć wobec dzieci; mając na uwadze, że sytuacja społeczno-gospodarcza dzieci i ich rodzin uległa dalszemu pogorszeniu w wyniku wojny spowodowanej rosyjską napaścią na Ukrainę, która miała katastrofalne skutki nie tylko dla milionów dzieci będących uchodźcami i ich rodzin uciekających przed wojną, ale także dla ogółu ludności UE, pod względem gwałtownie rosnących kosztów życia, cen energii, inflacji, rosnących nierówności, dostępu do podstawowych usług oraz przystępności cenowej zdrowej żywności i leków; mając także na uwadze, że więcej dzieci i młodzieży popadło w ubóstwo;
- B. mając na uwadze, że skuteczny dostęp do kluczowych usług wysokiej jakości dla dzieci w potrzebie i ich rodzin, w tym skuteczny i bezpłatny dostęp do wysokiej jakości wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem oraz opieki zdrowotnej, a także do zajęć edukacyjnych i szkolnych, do co najmniej jednego zdrowego posiłku każdego dnia w szkole oraz skuteczny dostęp do odpowiednich warunków mieszkaniowych i zdrowego odżywiania są ważne, by przerwać cykl marginalizacji międzypokoleniowej oraz wydzwignąć dzieci i ich rodziny z ubóstwa i wykluczenia społecznego; mając na uwadze, że jest to istotne dla rozwiązania problemu złożonego i wielowymiarowego charakteru ubóstwa i podatności na zagrożenia;
- C. mając na uwadze, że inwestowanie we wczesne lata życia dzieci ma zasadnicze znaczenie dla przeciwdziałania ich ubóstwu i wykluczeniu społecznemu; mając na uwadze, że zapewnienie dzieciom troskliwej opieki z myślą o ich zdrowym dorastaniu, rozwoju i dobrostanie stanowi solidne podstawy na wczesnym etapie życia, aby przynieść korzyści jednostkom i społeczeństwom; mając na uwadze, że inwestowanie w najmłodsze pokolenie stanowi wkład w dobrobyt całego społeczeństwa oraz że może przynieść zwrot z inwestycji co najmniej czterokrotnie wyższy niż pierwotne koszty inwestycji^(?); mając na uwadze, że kilka państw członkowskich przeznaczyło więcej niż wnioskowane 5 % środków z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), a 23 państwa członkowskie zaprogramowały dotychczas łączne wsparcie EFS+ w wysokości 8,9 mld EUR na walkę z ubóstwem dzieci; mając na uwadze, że niektóre państwa członkowskie nie przeznaczyły żadnych środków z EFS+ na cel, jakim jest przeciwdziałanie ubóstwu dzieci, a inne przeznaczyły mniej niż 5 % swoich programów EFS+; mając na uwadze, że doszło do opóźnienia we wdrażaniu planów EFS+, co z kolei spowodowało opóźnienia reform dotyczących krajowych planów działania w zakresie gwarancji dla dzieci finansowanych z EFS+; mając na uwadze, że same zasoby EFS+ nie są w żaden sposób wystarczające, aby sprostać wyzwaniu, jakim jest ubóstwo dzieci w UE, w związku z czym podstawowe znaczenie ma istotne zwiększenie finansowania europejskiej gwarancji dla dzieci; mając na uwadze, że ubóstwo dzieci jest problemem europejskim, który dotyczy wszystkich państw członkowskich, i należy go rozwiązać we wszystkich państwach członkowskich za pomocą ambitnych instrumentów europejskich i krajowych; mając na uwadze, że NextGenerationEU, w szczególności polityka dotycząca filaru „polityka na rzecz przyszłego pokolenia” krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności przyjętych przez państwa członkowskie w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, stanowi wyjątkową okazję do znacznych inwestycji i reform mających na celu poprawę wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, ich jakości i inkluzyjności; mając na uwadze, że wdrażanie tych środków przez państwa członkowskie powinno być ściśle monitorowane oraz powinno być opracowywane i realizowane w synergii z już istniejącymi programami krajowymi i europejskimi w tej dziedzinie, w szczególności z gwarancją dla dzieci, ESF+ i innymi europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi;
- D. mając na uwadze, że w 2021 r. w UE 758 018 dzieci znajdowało się pod opieką zastępczą; mając na uwadze, że dzieci objęte opieką zastępczą szczególnie ucierpiały podczas pandemii, kiedy to rządy w niektórych krajach w odpowiedzi na kryzys związany z COVID-19 ograniczyły lub zamknęły usługi placówek opieki nad dziećmi, co oznaczało pospieszny i często nieprzygotowany powrót dzieci do ich rodzin biologicznych, często bez uwzględnienia przyczyn umieszczenia ich w takiej placówce; mając na uwadze, że rodziny doświadczające ubóstwa mogą znaleźć się w sytuacji, w której rodzice nie są już w stanie zapewnić odpowiedniej opieki nad dziećmi, co może prowadzić do rozdzielenia rodziny i oddania dzieci pod opiekę zastępczą; mając na uwadze, że środki izolacji wprowadzone podczas pandemii COVID-19 zaostryły wiele czynników prowadzących do rozdzielenia rodzin, często niosąc ubóstwo, nadużycia, zaniedbania, choroby i śmierć; mając na uwadze, że liczba dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej lub zagrożonych jej utratą prawdopodobnie wzrosła ze względu na długoterminowe skutki społeczno-ekonomiczne obecnych kryzysów dla zdolności rodzin do zapewnienia opieki; mając na uwadze, że gwarancja dla dzieci mogłaby pomóc w zapewnieniu przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej dla wszystkich dzieci, ponieważ skupia się na wzajemnie powiązanych czynnikach prowadzących do instytucjonalizacji dzieci, a dzieci objęte opieką zastępczą są traktowane priorytetowo jako grupa docelowa;

(?) Badanie Uniwersytetu w Pensylwanii pt. High Return on Investment (ROI) [Wysoki zwrot z inwestycji].

- E. mając na uwadze, że ubóstwo i wykluczenie społeczne dzieci pozostają istotnym wyzwaniem w całej UE, gdzie niemal co czwarte dziecko jest nadal zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a wskaźnik ten waha się od ponad 40 % w niektórych krajach do 11 % ⁽⁸⁾ w innych, przy czym różnice występują nawet między regionami w obrębie państw członkowskich ⁽⁹⁾, a w wielu z nich tendencje pogarszają się z powodu licznych kryzysów w całej UE i na świecie;
- F. mając na uwadze, że wiele dzieci znajduje się w trudnej sytuacji – nie tylko te doświadczające ubóstwa i wykluczenia społecznego, ale również, między innymi, dzieci z niepełnosprawnościami, dzieci cierpiące na problemy ze zdrowiem psychicznym, dzieci należące do mniejszości, w tym etnicznych, dzieci z rodzin z jednym rodzicem, dzieci przebywające w placówkach opiekuńczych, dzieci bez opieki rodzicielskiej, dzieci migrantów i uchodźców, dzieci bezdomne czy dzieci doświadczające poważnej deprivacji mieszkaniowej; mając na uwadze, że występujące wśród dzieci problemy ze zdrowiem psychicznym w coraz większym stopniu stają się istotnym problemem, a lęk i depresja stanowią jedne z najczęstszych rodzajów zaburzeń; mając na uwadze, że poprawa warunków życia dzieci w perspektywie krótkoterminowej i zapewnienie im pomyślnych wyborów życiowych w perspektywie długoterminowej wymaga zmian strukturalnych i innowacyjnych rozwiązań w sposobie realizacji polityk, a także podejścia międzysektorowego na szczeblu unijnym, krajowym i lokalnym;
- G. mając na uwadze, że europejska gwarancja dla dzieci jest wysokiej jakości innowacyjnym instrumentem polityki, który może przyczynić się do znacznej poprawy codziennej rzeczywistości milionów dzieci w UE na wielu płaszczyznach; mając na uwadze, że należy podjąć większe starania, aby wypracować bardziej kompleksowe, międzysektorowe podejście do przeciwdziałania podatności dzieci na zagrożenia oraz wdrożyć to podejście przez usunięcie barier politycznych, administracyjnych i finansowych;
- H. mając na uwadze, że europejska gwarancja dla dzieci jest wysokiej jakości innowacyjnym instrumentem polityki, który może przyczynić się do znacznej poprawy codziennej rzeczywistości milionów dzieci w UE na wielu płaszczyznach; mając na uwadze, że celem niniejszego zalecenia jest zapobieganie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz ich zwalczanie przez zapewnienie dzieciom w potrzebie faktycznego dostępu do kluczowych usług; mając na uwadze, że Unia Europejska i państwa członkowskie powinny dołożyć wszelkich możliwych starań, aby zrealizować europejską gwarancję dla dzieci przez pełne wdrożenie zalecenia Rady i krajowych planów działania oraz wszystkich innych programów europejskich i krajowych, które przyczyniają się do świadczenia kluczowych usług; mając na uwadze, że należy zrobić więcej, aby wypracować bardziej kompleksowe i międzysektorowe podejście do zwalczania zagrożeń ubóstwem i wykluczeniem społecznym wśród dzieci oraz zapewnić faktyczną i skuteczną realizację gwarancji dla dzieci przez usunięcie barier politycznych, administracyjnych i finansowych oraz przez monitorowanie i ocenę krajowych planów działania;
- I. mając na uwadze, że 20 miesięcy od pierwotnego terminu wyznaczonego na marzec 2022 r. tylko 25 państw członkowskich przyjęło krajowe plany działania w zakresie gwarancji dla dzieci ze szczególnym uwzględnieniem głównych obszarów określonych w powiązanym zaleceniu Rady; mając na uwadze, że przedłożone plany znacznie różnią się pod względem metod zarządzania, działań informacyjnych i strategii ukierunkowanych na grupy znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji, systemów monitorowania postępów, harmonogramów proponowanych środków i budżetów planowanych w celu skutecznego wdrażania takich środków; mając na uwadze, że kilka planów sprawia wrażenie ogólnych i powierzchownych dokumentów, w których decydenci wymienili jedynie środki już wprowadzone lub planowane; mając na uwadze, że krajowe plany działania zasadniczo nie poświęcają uwagi rodzinom w szczególności trudnej sytuacji, takim jak rodziny z jednym rodzicem, rodziny o niskich dochodach i rodziny wielodzietne borykające się z dodatkowymi trudnościami, ani nie skupiają się na nich;
- J. mając na uwadze, że w niektórych państwach krajowym planom działania towarzyszył przegląd obowiązujących przepisów w kilku obszarach, takich jak deinstytucjonalizacja lub dostęp do usług wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem; mając na uwadze, że nie wszystkie krajowe plany działania obejmują nowe środki, których celem jest przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci, oraz nie wszystkie przewidują jasny budżet, harmonogram lub mechanizm monitorowania;
- K. mając na uwadze, że krajowe plany działania są elastycznymi dokumentami i powinno się je poddawać regularnym przeglądom i aktualizować, a jednocześnie stosować zintegrowane, wielowymiarowe podejście i dbać o ich głębokie powiązania z kontekstem krajowym, regionalnym i lokalnym;
- L. mając na uwadze, że ubóstwo dzieci ma silny wymiar terytorialny, a współpraca z władzami regionalnymi i lokalnymi oraz z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego pomagającymi dzieciom i rodzinom okazuje się przynosić skuteczniejsze i bardziej trwałe rezultaty dla dzieci i ich rodzin; mając na uwadze, że należy zwrócić większą uwagę na przepaść między obszarami miejskimi a wiejskimi i gromadzenie dowodów na szczeblu niższym niż krajowy ⁽¹⁰⁾;

⁽⁸⁾ Eurostat.

⁽⁹⁾ Dane Eurostatu z 2022 r.

⁽¹⁰⁾ Eurofound, „Guaranteeing access to services for children in the EU” [Gwarancja dostępu do usług dla dzieci w UE], 21 września 2023 r.

- M. mając na uwadze, że w niektórych krajach brakuje przejrzystości, a przy opracowywaniu krajowych planów działania nie przeprowadzono konsultacji z dziećmi i rodzinami, pracownikami wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, usługodawcami oraz reprezentującymi ich organizacjami ani organizacjami społeczeństwa obywatelskiego; mając na uwadze, że kraje, które skorzystały z pomocy technicznej i współpracy z zainteresowanymi podmiotami, opracowały lepszej jakości krajowe plany działania i ukierunkowane środki na rzecz skutecznego dostępu niektórych grup dzieci znajdujących się w najbardziej niekorzystnej sytuacji do podstawowych usług;
- N. mając na uwadze, że konsekwentne zaangażowanie instytucjonalne, wystarczające zasoby ludzkie oraz zaangażowanie i odpowiednia koordynacja różnych ministerstw, agencji oraz władz szczebla niższego niż krajowy stanowią wyzwanie w wielu krajach; mając na uwadze, że koordynatorzy krajowi są odpowiedzialni za proces wdrażania i koordynację prac różnych właściwych ministerstw;
- O. mając na uwadze, że gromadzenie wyczerpujących i zdezagregowanych danych na temat ubóstwa dzieci i wykluczenia społecznego jest nadal niewystarczające; mając na uwadze, że niektóre kraje mają trudności z opracowaniem i wdrożeniem ram monitorowania krajowych planów działania, w tym zestawu wskaźników mierzenia postępów i wyników dla beneficjentów oraz z opracowaniem i wdrożeniem przewidzianego w budżecie planu działań mających na celu ciągłą poprawę dostępności, jakości i porównywalności danych wymaganych do składania sprawozdań z postępów we wdrażaniu oraz z dostępu do podstawowych usług na szczeblu krajowym i niższym niż krajowy, a także ciągłą poprawę zarządzania tymi danymi; mając na uwadze, że brak ujednoliconych wytycznych dotyczących gromadzenia danych utrudnia skuteczne monitorowanie wdrażania europejskiej gwarancji dla dzieci; mając na uwadze, że dostęp do informacji dla organizacji szczebla regionalnego i lokalnego nadal stanowi przeszkodę w harmonijnym wdrażaniu europejskiej gwarancji dla dzieci;

Monitorowanie i ocena wdrażania europejskiej gwarancji dla dzieci i krajowych planów działania

1. wzywa pozostałe państwa członkowskie (Austria i Łotwa), by pilnie przyjęły krajowe plany działania w zakresie gwarancji dla dzieci;
2. wzywa państwa członkowskie, by zapewniły pełne wdrożenie swoich krajowych planów działania oraz by rozważyły podczas ich przeglądu obecne przemiany i specyficzną sytuację na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym; wzywa państwa członkowskie, by wyznaczyły jeszcze ambitniejsze cele w zakresie walki z ubóstwem dzieci za pomocą ukierunkowanych środków zapewniających dostęp do kluczowych usług wszystkim dzieciom od najmłodszych lat, zwłaszcza dzieciom najbardziej potrzebującym, takim jak dzieci wysiedlone w wyniku wojen, w tym z Ukrainy, dzieci doświadczające bezdomności lub żyjące w poważnej deprivacji mieszkaniowej, dzieci z niepełnosprawnością lub cierpiące na problemy ze zdrowiem psychicznym czy też dzieci pochodzące ze środowisk migracyjnych lub z mniejszości etnicznych, w szczególności ze społeczności romskich; podkreśla, że przyjęte krajowe plany działania znacznie różnią się między sobą, co zagraża ogólnemu celowi gwarancji dla dzieci, jakim jest wspieranie pozytywnej konwergencji społecznej w UE; ubolewa w szczególności, że część krajowych planów działania nie zawiera wymiernych ani konkretnych celów, co budzi poważne obawy co do jakości faktycznie wdrożonych środków;
3. wzywa państwa członkowskie, by opracowały krajowe ramy gromadzenia, monitorowania i oceny danych na potrzeby ich krajowych planów działania, łącznie z metodami badań partycypacyjnych i gromadzenia zdezagregowanych danych na szczeblu krajowym i niższym niż krajowy, w celu prowadzenia polityki opartej na dowodach, śledzenia postępów ilościowych i faktycznych postępów jakościowych w terenie, lepszego identyfikowania dobrych praktyk i ewentualnych niedociągnięć krajowych planów działania oraz lepszego wykrywania ewentualnych luk między polityką dotyczącą wczesnego dzieciństwa a polityką dotyczącą młodzieży, a także ustanowienia wspólnych wskaźników jakości dla każdej grupy docelowej zidentyfikowanej w europejskiej gwarancji dla młodzieży, w tym dla dzieci w wieku poniżej trzech lat;
4. podkreśla, że należy gromadzić kompleksowe i zdezagregowane dane dotyczące ubóstwa dzieci oraz dostępu do podstawowych usług pochodzące z państw członkowskich; zaznacza, że wskaźniki monitorowania ubóstwa dzieci wybrane przez podgrupę ds. wskaźników Komitetu Ochrony Socjalnej w Komisji muszą umożliwić ściślejsze powiązanie europejskiej gwarancji dla dzieci z tablicą wskaźników społecznych; wzywa Komisję, by wraz z Eurofoundem i odpowiednimi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego opracowała wspólne wytyczne dotyczące gromadzenia i przekazywania danych na temat dzieci ze wszystkich grup docelowych w państwach członkowskich; zachęca państwa członkowskie do wymiany najlepszych praktyk w zakresie technik gromadzenia danych i monitorowania strategii politycznych oraz do utworzenia centrów monitorowania ubóstwa dzieci, aby gromadzić wysokiej jakości dane, zdezagregowane według grup docelowych i porównywalne na szczeblu międzynarodowym oraz krajowym, do zidentyfikowania luk w polityce oraz do lepszego uchwycenia wielowymiarowych wyzwań związanych z ubóstwem dzieci, wykluczeniem społecznym i dyskryminacją krzyżową; podkreśla potrzebę lepszego gromadzenia danych na temat dzieci przebywających w placówkach opieki, czemu powinny towarzyszyć określone w czasie cele dotyczące przenoszenia dzieci z placówek opieki do rodzin i struktur lokalnych;

5. podkreśla, że międzypolityczna grupa robocza Parlamentu ds. gwarancji dla dzieci, ustanowiona w kwietniu 2022 r., wezwała Komisję i organy krajowe do monitorowania wdrażania krajowych planów działania i opracowania solidnych, nadrzędnych ram monitorowania i oceny na szczeblu UE wraz z metodyką oceny, oraz do zapewnienia rzeczywistego udziału wszystkich odpowiednich zainteresowanych stron, w tym władz regionalnych i lokalnych, w przygotowaniu, wdrażaniu, monitorowaniu i ocenie krajowych planów działania; wzywa istniejące platformy, takie jak komitety monitorujące ustanowione na szczeblu krajowym zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/1060⁽¹¹⁾ ustanawiającym wspólne przepisy, do zapewnienia znaczącego udziału wszystkich partnerów, w tym organizacji społeczeństwa obywatelskiego udzielających pomocy dzieciom znajdującym się w trudnej sytuacji, we wdrażaniu i ocenie programów;

6. ponawia swój apel do Komisji o stworzenie przejrzystego i dostępnego dla obywateli ogólnounijnego narzędzia monitorowania; wzywa Komisję do współpracy z Eurofoundem i odpowiednimi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego w celu wykorzystania ich prac nad stworzeniem narzędzia, które ułatwiłoby jasne określenie pożądanych rezultatów z myślą o zwiększeniu przejrzystości, widoczności i rozliczalności gwarancji poprzez umożliwienie wglądu w aktualną sytuację w każdym kraju i w całej UE;

7. zwraca uwagę, że należy monitorować dalsze aspekty budżetowe i gospodarcze każdego krajowego planu działania, w szczególności w odniesieniu do wielkości i wpływu finansowania krajowego i unijnego, w tym środków finansowych docierających do beneficjentów, a także ewentualnych trudności organizacji i potencjalnych beneficjentów w dostępie do takiego finansowania; podkreśla, że kwestii „wartości dodanej” europejskiej gwarancji dla dzieci należy nadać najwyższą wagę, ponieważ zasoby przeznaczone na podejmowane w jej ramach działania nie powinny jedynie zastępować już istniejących środków krajowych lub europejskich, lecz powinny je uzupełniać; podkreśla, że krajowe plany działania nie powinny oznaczać zmiany marki lub przekształcania już istniejących programów lub środków, ponieważ budziłoby to obawy co do ogólnej zasady dodatkowości polityki spójności UE; wzywa Komisję, aby wykorzystwała przegląd śródkresowy, który ma nastąpić do grudnia 2023 r., do wsparcia przeglądu krajowych planów działania; wzywa państwa członkowskie do usprawnienia ich krajowych planów działania oraz do stworzenia synergii między nimi a krajowymi politykami i strategiami, zwłaszcza krajowymi planami odbudowy i zwiększania odporności, które powinny być opracowane i realizowane w synergii z zasobami przeznaczonymi na gwarancję dla dzieci w celu zapewnienia spójności i wzajemnego wzmocnienia środków;

8. podkreśla, jak ważne jest wsparcie polityczne, i wzywa państwa członkowskie do ambitniejszego wdrażania europejskiej gwarancji dla dzieci; zachęca Radę i państwa członkowskie sprawujące prezydencję w Radzie, by nadal stawiały rodziny i dzieci w centrum agendy społecznej UE, a jednocześnie podkreśla długoterminowy pozytywny wpływ inwestycji na najmłodsze pokolenia;

Jakość krajowych planów działania

9. zwraca uwagę, że wśród rodzin o niskich dochodach oraz wśród dzieci w niepewnej sytuacji rodzinnej poziom korzystania z wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem jest niski; wzywa państwa członkowskie do poświęcenia zdecydowanie większej uwagi lepszej jakości placówkom opieki nad dziećmi bardziej przystępnym cenowo, aby poprawić ich jakość i sprawić, że będą lepiej dostosowywane do potrzeb rodziców; wzywa państwa członkowskie, by wspierały szkolenia zawodowe dla pracowników wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, w tym by zwiększyły ich liczbę; zwraca się do państw członkowskich o dopilnowanie, by w przypadku pracowników wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem wdrożono i zapewniono pięć elementów ram jakości wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem zawartych w zaleceniu Rady w sprawie wysokiej jakości systemów wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, ponieważ mają one wpływ na jakość, dostępność i inkluzywny charakter usług⁽¹²⁾; wzywa Komisję i państwa członkowskie do ściślejszej współpracy z partnerami społecznymi, aby zagwarantować godne warunki pracy personelu niezbędnego do tworzenia lub modernizacji usług w dążeniu do osiągnięcia celów gwarancji dla dzieci; wzywa państwa członkowskie, by zapewniły edukację włączającą i unikały segregacji w szkołach, aby zapewnić dzieciom równy start w życiu i przerwać cykl ubóstwa już we wczesnym dzieciństwie;

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159).

⁽¹²⁾ Eurofound, „Early childhood care: Accessibility and quality of services” [Opieka nad małymi dziećmi: dostępność i jakość usług], Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2015 r.

10. wzywa państwa członkowskie i Komisję, by przeznaczyły dodatkowe środki na wsparcie dzieci z niepełnosprawnościami, opóźnieniami w rozwoju lub specjalnymi potrzebami; zauważa, że środki te powinny uzupełniać wczesną edukację i opiekę nad dzieckiem, a także sprawne wychodzenie na przód potrzebom tych dzieci we wszystkich kluczowych usługach, wczesne wykrywanie zagrożeń i dostęp do usług interwencyjnych we wczesnym dzieciństwie; podkreśla, że przedwczesne kończenie nauki przez dzieci jest ściśle powiązane z pochodzeniem ze środowisk defaworyzowanych i ubogich; apeluje, by w oparciu o wczesne wykrywanie czynników ryzyka jasno określano, którym dzieciom grozi przedwczesne kończenie nauki, oraz by opracowywano dostosowane do ich potrzeb plany kształcenia obejmujące kształcenie pozaformalne oraz pozalekcyjne zajęcia artystyczne i sportowe; zaleca, aby nauczyciele, wychowawcy i inne osoby odpowiedzialne współpracowały z instytucjami związanymi z placówką edukacyjną, takimi jak organizacje zajmujące się rozwojem zintegrowanych usług, by zapewnić równoległe wsparcie rodzinom i dzieciom dotkniętym sytuacjami porzucenia nauki; wzywa państwa członkowskie, by dostosowywały placówki wczesnej edukacji, materiały edukacyjne w niej wykorzystywane, opiekę oraz szkoły do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami oraz by stosowały metody sprzyjające włączeniu społecznemu;

11. wzywa państwa członkowskie do wzmocnienia starań na rzecz zagwarantowania wszystkim dzieciom w potrzebie co najmniej jednego bezpłatnego, zdrowego, ciepłego posiłku dziennie, i zachęca je, by zapewniły także odpowiednią alternatywę w dniach, w których dziecko nie przychodzi do szkoły, i by jednocześnie przeanalizowały istniejące dobre praktyki; wzywa państwa członkowskie, by zagwarantowały dostęp do szkolnych stołówek, i stwierdza, że co do zasady żadnemu potrzebującemu dziecku w UE nigdy nie należy odmawiać posiłku w szkole; zauważa, że odsetek dzieci zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które co drugi dzień nie stać na pożywny posiłek, zmniejszył się z 25,82 % w 2008 r. do 16,04 % w 2021 r. oraz że w wielu krajach odnotowano gorszą jakość usług w ostatnich latach, będących latami kryzysu;

12. podkreśla, że w 2022 r. potrzeby medyczne 5 % gospodarstw domowych o niskich dochodach z dziećmi w UE nie zostały zaspokojone oraz że w krajowych planach działania zidentyfikowano pewne niezaspokojone potrzeby w sektorze opieki zdrowotnej; wzywa państwa członkowskie do wzmocnienia i dostosowania systemów opieki zdrowotnej tak, by wyrugować wszelką dyskryminację i zagwarantować wszystkim dzieciom w potrzebie równy dostęp do wczesnej interwencji oraz wysokiej jakości usług, m.in. stomatologicznych, okulistycznych i psychologicznych; wzywa państwa członkowskie, by w krajowych planach działania uwzględniły dostęp do opieki zdrowotnej dla matek, noworodków i dzieci;

13. podkreśla, że złe warunki mieszkaniowe są nadal jedną z przyczyn i konsekwencji ubóstwa dzieci, ponieważ wiążą się z ubóstwem energetycznym i niepewnymi warunkami życia; podkreśla, że w 2022 r. 21,6 % dzieci w UE było zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym⁽¹³⁾, między innymi w wyniku nadmiernych kosztów mieszkaniowych; wyraża zaniepokojenie, że zbyt wiele dzieci nie ma dostępu do podstawowych instalacji wodnych i urządzeń sanitarno-higienicznych, co dotyka zwłaszcza dzieci w najtrudniejszej sytuacji i zmarginalizowane; wzywa państwa członkowskie, by zapewniły dostęp do tych instalacji i urządzeń zarówno w domu, jak i w szkole; ponownie apeluje do Komisji i państw członkowskich, by uczyniły mieszkalnictwo jednym z fundamentów Planu działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych; wzywa Komisję, by pilnie opracowała zintegrowaną unijną strategię obejmującą publiczne rozwiązania zapewniające socjalne, wolne od segregacji i przystępne cenowo mieszkania oraz by stworzyła odpowiednie ramy dla władz krajowych, regionalnych i lokalnych, które pozwalają im zapewnić bezpieczne, zdrowe i dostępne mieszkania w przystępnych cenach; w związku z tym zachęca państwa członkowskie do opracowania, oceny i przeglądu ich strategii w zakresie mieszkalnictwa socjalnego i systemów świadczeń mieszkaniowych, by lepiej sprostać potrzebom rodzin i dzieci w trudnej sytuacji, w tym dzieci z niepełnosprawnościami, oraz do priorytetowego traktowania tych osób przy przydzielaniu mieszkań socjalnych i planowaniu polityki energetycznej;

14. zachęca państwa członkowskie do zmniejszenia praktycznych i administracyjnych barier w dostępie do kluczowych usług poprzez stosowanie prostych, dostępnych procedur, zarówno przez internet, jak i w urzędach, oraz poprzez przyjmowanie oświadczeń, gdy nie można uzyskać koniecznych dokumentów;

15. wzywa państwa członkowskie, by wspierały działania informacyjne i proaktywnie szerzyły wiedzę o europejskiej gwarancji dla dzieci oraz kluczowych usługach, z których mogą korzystać dzieci i rodziny; apeluje o wspieranie władz lokalnych i regionalnych w tworzeniu punktów kompleksowej obsługi w ramach istniejących struktur, aby w sposób ukierunkowany zapewnić dzieciom i rodzinom dostęp do informacji na temat wczesnego wykrywania i interwencji na wczesnym etapie rozwoju oraz wsparcie w uzyskaniu ubezpieczenia społecznego i pomocy, a także o wytyczne dotyczące oceny konkretnych lokalnych środków na rzecz włączenia społecznego;

⁽¹³⁾ Eurofound.

16. wzywa państwa członkowskie do wdrożenia środków uzupełniających, by zapewnić dostęp do transportu publicznego wszystkim potrzebującym dzieciom, w tym dzieciom z niepełnosprawnościami, dzieciom mieszkającym na obszarach wiejskich oraz dzieciom ze środowisk migracyjnych;

17. podkreśla, że włączenie wysokiej jakości usług dla dzieci w potrzebie – bezpłatnej opieki nad dziećmi, opieki zdrowotnej, edukacji i odpowiednich warunków mieszkaniowych – do skoordynowanego podejścia na rzecz ograniczania ubóstwa dzieci ma znaczenie kluczowe; zauważa, że zintegrowane, kompleksowe usługi powinny być inkluzywne i dostępne dla wszystkich dzieci, także bardzo małych, a interwencje – dostosowane do potrzeb i oparte o metodę indywidualnych przypadków; podkreśla, że ma to zasadnicze znaczenie dla zaspokojenia indywidualnych potrzeb związanych z wyjściem z ubóstwa wszystkich dzieci i ich rodzin oraz wspierania ich integracji społecznej, między innymi przez uwzględnianie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców, ich uczestnictwa w rynku pracy i wsparcia rodzicielstwa;

18. podkreśla, że państwa członkowskie muszą inwestować w systemy i strategie ochrony socjalnej, obejmujące dochód minimalny i płace minimalne, gdyż środki te zapewniają utrzymanie unijnym gospodarstwom domowym w najtrudniejszej sytuacji; wzywa wszystkie państwa członkowskie, by szybko przyjęły i wdrożyły zalecenia Rady z 30 stycznia 2023 r. w sprawie odpowiedniego dochodu minimalnego zapewniającego aktywne włączenie⁽¹⁴⁾ oraz dyrektywę (UE) 2022/2041 w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Unii Europejskiej⁽¹⁵⁾, by zwalczać ubóstwo i wykluczenie społeczne w UE; powtarza, że wsparcie dochodu i dochód minimalny absolutnie nie mogą przyczynić się do uzależnienia społecznego, lecz trzeba je łączyć z zachętami oraz z narzędziami wsparcia, aby dzięki aktywnym instrumentom rynku pracy możliwa była (ponowna) integracja osób, które mogą pracować, co pozwoli konkretnym osobom i ich rodzinom przerwać błędne koło ubóstwa i uzależnienia od wsparcia publicznego; jest zaniepokojony niedawną decyzją rządu włoskiego, by drastycznie osłabić system dochodu minimalnego, który wspierał około 3,6 mln osób, zwłaszcza wpływem tej decyzji na dzieci, co jest sprzeczne z powszechnym w UE dążeniem do walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym;

19. ponownie wzywa do opracowania kompleksowej i zintegrowanej strategii przeciwdziałania ubóstwu z wyznaczonym celem ograniczenia ubóstwa, w tym ubóstwa dzieci; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia realizacji prawa dzieci do odpowiednich warunków mieszkaniowych, między innymi przez odpowiednie wsparcie rodziców doświadczających trudności z utrzymaniem mieszkania lub dostępem do niego, aby mogli oni pozostać ze swoimi dziećmi, oraz do zwrócenia szczególnej uwagi na młodych dorosłych opuszczających placówki opieki nad dziećmi; wzywa państwa członkowskie, by przyjęły oddzielną politykę mieszkaniową dla dzieci w oparciu o dane dotyczące bezdomności dzieci i ich wykluczenia mieszkaniowego; podkreśla, że należy ułatwić dostęp do mieszkań socjalnych poprzez usprawnienie i uproszczenie procedur na szczeblu krajowym i lokalnym oraz znaczne zwiększenie wydatków publicznych na mieszkalnictwo, które nadal są bardzo rozdrobione w całej UE, a także poprzez zwiększenie wkładów finansowych i dotacji dla potrzebujących rodzin, aby ich czynsze były bardziej przystępne cenowo; wzywa państwa członkowskie, by przyjęły środki służące ochronie znajdujących się w trudnej sytuacji gospodarstw domowych z dziećmi przed eksmisjami oraz by zwiększyły obecność usług społecznych na obszarach bardziej zagrożonym wykluczeniem społecznym i wśród zmarginalizowanych społeczności;

20. podkreśla, że europejska gwarancja dla dzieci, podobnie jak gwarancja dla młodzieży, może stać się siłą napędową pozytywnych zmian strukturalnych w zdolności państw członkowskich do planowania i świadczenia kluczowych usług; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia synergii między europejską gwarancją dla dzieci jako strategią przeciwdziałania ubóstwu a wzmocnioną gwarancją dla młodzieży jako aktywną polityką rynku pracy, aby objąć cały okres od narodzin do dorosłości, zwłaszcza pod względem roli środków integracji na rynku pracy oraz określania grup docelowych, łatwo dostępnych usług i potrzebnych umiejętności; podkreśla, że w nadchodzących latach należy gromadzić i analizować dane, aby ocenić, w jaki sposób gwarancja dla dzieci i wzmocniona gwarancja dla młodzieży współdziałały ze sobą lub czy oba programy wymagają ulepszeń; wzywa państwa członkowskie, by zmobilizowały partnerstwa między podmiotami instytucjonalnymi na różnych szczeblach oraz partnerstwa z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i partnerami społecznymi;

21. wzywa państwa członkowskie do wykorzystania potencjału europejskiej gwarancji dla dzieci, aby, poprzez reformę systemów opieki nad dziećmi i ochrony dzieci oraz wzmocnienie krajowych systemów ochrony socjalnej, zagwarantować, że każde dziecko w UE będzie się wychowywało w rodzinie i społeczności;

⁽¹⁴⁾ Zalecenie Rady z dnia 30 stycznia 2023 r. w sprawie odpowiedniego dochodu minimalnego zapewniającego aktywne włączenie (Dz.U. C 41 z 3.2.2023, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2041 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Unii Europejskiej (Dz.U. L 275 z 25.10.2022, s. 33).

Finansowanie europejskiej gwarancji dla dzieci

22. ponawia apel o pilne zwiększenie finansowania europejskiej gwarancji dla dzieci za pomocą specjalnego budżetu w wysokości 20 mld EUR na lata 2021–2027, który należy włączyć do rewizji wieloletnich ram finansowych i wzmocnionego EFS+; głęboko ubolewa, że wniosek Komisji w sprawie śródkresowej rewizji WRF nie odzwierciedla długotrwałego żądania Parlamentu, by pilnie zwiększyć finansowanie europejskiej gwarancji dla dzieci; podkreśla, że ubóstwo dzieci to problem ogólnoeuropejski, dotyczący wszystkie kraje UE; wzywa wszystkie państwa członkowskie, nie tylko te, w których wskaźnik zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym jest niższy od średniej unijnej, by zwiększyły nakłady finansowe powyżej wskazanej w EFS+ 5-procentowej koncentracji tematycznej i były bardziej ambitne w zakresie inwestowania w dzieci, co stanowi cenną inwestycję społeczną, przez rozważenie zmian w krajowych programach operacyjnych finansowanych z EFS+ i przekazanie na nie odpowiednich środków; podkreśla, że w ramach kolejnego przeglądu EFS+ należy wprowadzić wiążące koncentracje tematyczne dla wszystkich państw członkowskich; wzywa Komisję, by włączyła oceny zobowiązań państw członkowskich i reform strukturalnych w kluczowych obszarach objętych gwarancją dla dzieci do europejskiego semestru oraz by uwzględniła bezpośredni związek z zasobami przeznaczonymi na te cele w ramach EFS+ i innych instrumentów finansowych;

23. wzywa Komisję do oceny jakości wydatków na dzieci, w szczególności do oceny skutecznego i spójnego wykorzystania 8,9 mld EUR przeznaczonych na europejską gwarancję dla dzieci z EFS+; zwraca się do Komisji, aby w ramach śródkresowego przeglądu gwarancji dla dzieci zaproponowała warianty synergii i połączenia różnych źródeł finansowania, takich jak Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, InvestEU, NextGenerationEU i RRF, Fundusz Azylu, Migracji i Integracji, ReactEU, Program UE dla zdrowia czy Erasmus+; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by przy wdrażaniu gwarancji dla dzieci uwzględniały skutki rosnących kosztów życia, tak aby inflacja nie utrudniała osiągnięcia celu programu, jakim jest likwidacja ubóstwa dzieci; podkreśla konieczność ścisłego monitorowania, jak wdrażane są inwestycje i reformy w ramach filaru Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności „polityka na rzecz przyszłego pokolenia” i krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności przyjętych przez państwa członkowskie, aby dokładnie ocenić stopień osiągnięcia kamieni milowych oraz celów dotyczących środków mających podnieść przystępność cenową, jakość i inkluzywność wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem; podkreśla, że ogólnie rzecz biorąc dzięki obowiązkowi sprawozdawczym w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności cele i dane dotyczące wydatków w tym obszarze polityki stały się łatwiej dostępne, bardziej szczegółowe i wymierne; ubolewa jednak, że w niektórych przypadkach władze państw członkowskich nie przedstawiły wystarczająco przejrzystych danych o planowanych celach i skutecznie wdrożonych środkach, takich jak liczba nowych miejsc w żłobkach i zwiększenie zasięgu usług wczesnej edukacji; zwraca uwagę, że konieczne są finansowe i strukturalne gwarancje, że po zakończeniu nadzwyczajnych inwestycji w ramach krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności zwiększone zdolności i zasięg wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem zostaną utrzymane; podkreśla, że trzeba skoordynować krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności w tej dziedzinie z celami gwarancji dla dzieci oraz ze środkami już przydzielonymi w ramach EFS+ i innych europejskich funduszy strukturalnych, aby wzmacniać synergie, unikać podwójnego finansowania i zapewniać długoterminową stabilność proponowanych środków;

24. podkreśla, że w planowanych dostosowaniach budżetowych państw członkowskich należy zawsze zapewnić niezbędną przestrzeń dla kluczowych inwestycji społecznych, aby wdrożyć zasady Europejskiego filaru praw socjalnych i osiągnąć cele dotyczące ograniczenia ubóstwa dzieci;

25. wzywa państwa członkowskie, by zapewniły jak najlepsze wykorzystanie dostępnych funduszy unijnych i krajowych, oraz zachęca je do badania innowacyjnych systemów finansowania, w tym partnerstw publiczno-prywatnych; zachęca państwa członkowskie do współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym i inwestowania w infrastrukturę społeczną przeznaczoną dla dzieci i rodzin; zachęca państwa członkowskie, by zapewniały dodatkowe krajowe fundusze na uzupełnienie nowych inicjatyw określonych w planach działania dotyczących gwarancji dla dzieci;

26. wzywa Komisję do dalszej współpracy z państwami członkowskimi przez zapewnianie dostosowanej do potrzeb technicznej wiedzy fachowej za pośrednictwem Instrumentu Wsparcia Technicznego, aby zwiększyć zdolności techniczne w zakresie wdrażania wytycznych dotyczących dzieci, reform polityki ich dotyczącej oraz opracowania reform, które mają zwiększyć włączenie społeczne i podnieść jakość usług dla dzieci w trudnej sytuacji; zauważa, że wsparcie to powinno koncentrować się na opracowywaniu krajowych strategii i programów udzielania dotacji w systemie kaskadowym, aby dotrzeć do określonych grup docelowych dzieci, utworzyć krajowe ramy monitorowania zgodnie z normami europejskimi oraz opracować wytyczne służące poprawie jakości krajowych wskaźników, monitorowania i oceny;

27. wzywa Komisję do zniesienia barier administracyjnych, aby zapewnić bezpośrednio, odpowiednie i łatwo dostępne finansowanie na szczeblu regionalnym i lokalnym, co pozwoli pobudzić inwestycje w infrastrukturę społeczną i zwiększyć zdolności regionalnych i lokalnych służb do pilotowania nowych modeli i innowacyjnych rozwiązań mających na celu ograniczenie ubóstwa dzieci; podkreśla, że należy zapewnić odpowiednie wsparcie władzom lokalnym i regionalnym oraz gminom we wdrażaniu zaplanowanych środków, zwłaszcza na obszarach o najbardziej wiejskim charakterze; wzywa Komisję do dopilnowania, by zaproszenia do składania wniosków i możliwości finansowania docierały do wszystkich zainteresowanych stron, w tym organizacji społeczeństwa obywatelskiego zwalczających ubóstwo dzieci; z zadowoleniem przyjmuje model elastycznej pomocy dla terytoriów (FAST-CARE), który zapewnia finansowanie władzom regionalnym i lokalnym oraz organizacjom społeczeństwa obywatelskiego;

28. wzywa Komisję i państwa członkowskie UE, by dalej inwestowały w opiekę rodzinną i środowiskową i tym samym zapewniły skuteczne przejście od opieki instytucjonalnej;

Zaangażowanie zainteresowanych stron na wszystkich szczeblach

29. wzywa państwa członkowskie do zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron na wszystkich szczeblach w przegląd i wdrażanie krajowych planów działania, by zbudować silne partnerstwa, które mogą wzmocnić i rozszerzyć odpowiedzialność i zaangażowanie; podkreśla, jak ważne jest zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego, pracowników wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem i usługodawców oraz grup społecznych w trudnej sytuacji, a także ułatwianie znaczącego, inkluzywnego i bezpiecznego udziału dzieci i ich rodzin oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego reprezentujących dzieci i ich opiekunów w opracowywaniu i wdrażaniu ram monitorowania i oceny; podkreśla w związku z tym, jak ważną rolę w wymianie doświadczeń i zaleceń dotyczących strategii walki z bezdomnością odgrywa europejska platforma zwalczania bezdomności;

30. wzywa państwa członkowskie, by wspierały lokalne partnerstwa na rzecz dzieci między służbami miejskimi a innymi usługodawcami, społecznościami lokalnymi, rodzicami i dziećmi, szkołami, organizacjami charytatywnymi, partnerami społecznymi, organizacjami pozarządowymi i podmiotami sektora prywatnego, aby zmaksymalizować zasoby na wdrożenie europejskiej gwarancji dla dzieci i efektywne wykorzystywanie tych zasobów; zauważa, że partnerstwa lokalne powinny przyjąć partycypacyjne podejście do opracowywania, wdrażania i monitorowania lokalnej gwarancji dla dzieci oraz zapewnić wspólną odpowiedzialność za tę gwarancję; proponuje utworzenie instrumentu pomocy technicznej dla władz lokalnych i regionalnych oraz gmin, aby zwiększyć ich zdolności do planowania i świadczenia usług związanych z gwarancją dla dzieci oraz do optymalnego wykorzystania potencjału funduszy UE w tym obszarze;

Zarządzanie europejską gwarancją dla dzieci

31. wzywa Komisję i państwa członkowskie do opracowania solidnych ram zarządzania na szczeblu unijnym i krajowym, obejmujących jednoznaczną polityczną odpowiedzialność i przywództwo, aby zapewnić skuteczną, zintegrowaną współzależność między gwarancjami dla dzieci, krajowymi ramami i strategiami oraz unijną agendą społeczną i równościową, w tym europejskim semestrem; podkreśla potrzebę wielopoziomowego zarządzania opartego na wspólnej odpowiedzialności i skoordynowanych strategiach na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i unijnym, obejmującego rewizję odpowiednich istniejących strategii, aby zapobiegać ubóstwu dzieci i je ograniczać;

32. zaznacza, że koordynatorzy krajowi muszą otrzymać odpowiednią dźwignię finansową, zasoby finansowe i ludzkie oraz silny mandat, aby skutecznie i efektywnie koordynować wdrażanie krajowych planów działania; zwraca uwagę, że państwa członkowskie wyznaczyły koordynatorów krajowych o bardzo różnych profilach; podkreśla, że różnorodność ta nie powinna prowadzić do nierównych wyników w realizacji europejskiej gwarancji dla dzieci; wypukla kluczową rolę koordynatorów krajowych w zarządzaniu europejską gwarancją dla dzieci, zwłaszcza w związku z ich funkcją i odpowiedzialnością za koordynację strategii na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i unijnym; wzywa koordynatorów do składania co dwa lata szczegółowych sprawozdań z postępów we wszystkich aspektach gwarancji dla dzieci oraz do regularnej wzajemnej wymiany najlepszych praktyk z partnerami krajowymi; wzywa Komisję do zapewnienia wzmocnionej koordynacji instytucjonalnej;

33. ponawia zawarty w rezolucji z 29 kwietnia 2021 r. apel w sprawie europejskiej gwarancji dla dzieci o zbadanie możliwości ustanowienia europejskiego organu ds. dzieci; wzywa Komisję, by przeprowadziła ocenę skutków ustanowienia europejskiego urzędu ds. dzieci, który byłby uprawniony do stałego monitorowania, udzielania wsparcia i współpracy z Komisją, państwami członkowskimi, koordynatorami krajowymi i odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym rzecznikami praw dziecka lub innymi organami krajowymi zajmującymi się prawami dziecka, a także agencjami UE, instytucjami i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego; zauważa, że w ocenie skutków należy między innymi zbadać, w jaki sposób organ ten mógłby:

- monitorować opracowywanie krajowych planów działania w zakresie gwarancji dla dzieci i odpowiednie tendencje na szczeblu UE;
- współpracować z Eurostatem i europejskim systemem statystycznym (w tym krajowymi urzędami statystycznymi) na rzecz zharmonizowanego opracowywania i gromadzenia danych ilościowych i jakościowych we wszystkich obszarach istotnych dla realizacji celów europejskiej gwarancji dla dzieci i innych powiązanych polityk dotyczących dzieci;
- wspierać wymianę praktyk między państwami członkowskimi i innymi zainteresowanymi stronami, np. przez angażowanie się we wspólne inicjatywy wspierające partnerstwa między państwami członkowskimi a innymi zainteresowanymi stronami;
- wspierać państwa członkowskie w działaniach następczych w związku z odpowiednimi zaleceniami dla poszczególnych krajów w ramach europejskiego semestru;
- rozważyć aktualizacje wytycznych określonych w zaleceniu Rady w sprawie europejskiej gwarancji dla dzieci w celu zapewnienia pełnego i skutecznego wdrożenia;
- ściśle współpracować z zainteresowanymi stronami, specjalistami naukowymi i praktykami oraz prowadzić regularne konsultacje z forami dziecięcymi;
- wspierać kampanie uświadamiające i inne kampanie tego typu;
- wspierać rozszerzenie europejskiej gwarancji dla dzieci na kraje przystępujące i zachęcać je do wdrożenia tej gwarancji;
- podnosić świadomość na temat instrumentu wsparcia technicznego oraz łączenia EFS+ i innych funduszy UE do celów realizacji gwarancji dla dzieci;

34. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.